

Noppeõppe väljakutsed ja väljavaated

Tartu Veeriku Kooli kogemus

Karin Konksi
Tartu Veeriku kooli klassiõpetaja

1

Noppeõpe

Mis?

Miks?

Kuidas?

Mida?

2

Mis?

3

Pullout ehk
noppeõpe

Lühiajalised laiendatud või süvendatud õppe kursused, mis on suunatud õpilastele, kes on võimelised mingis ainevaldkonnas õppima õppekavaga võrreldes kiiremini või rohkem.

4

Miks?

5

Esimeses kooliastmes

- Vajadus õppe diferentseerimise järele
 - Erinevad võimed/tempo
 - Erinevad huvid
 - Erinevad oskused / erinev stardipositsioon
- Esimene kogemus koolist ja õppimisest
 - Säilitada õpirõõmu
 - Õppida eesmärgke seadma ja pingutama
 - Saada uusi teadmisi ja oskusi

6

Noppeõpe

- Asendab juba omandatud teadmiste kordamise võimeid ja huvisid arvestava tegevusega (harjutab pingutama, süvenema)
- Väike rühm (õpetaja tähelepanu!)
- Viib kokku sarnaste huvide ja võimetega õpilased
- Lühiajaline (ligipääsetav)
- Võib keskenduda erinevatele kitsamatele ainevaldkondadele (osaleda saavad ka muudes valdkondades õpiraskusi kogevad lapsed)

7

Mida oleme märganud?

- Õpimotivatsioon kasvab (mitte ainult noppelastel)
- Andekusele omane käitumine tugevneb
 - *Valmisolek ja tahe pingutada, pikaajaline keskendumine ülesannetele*
- Koostööoskus pareneb
- Noppetundides osalenud õpilased on teadlikumad oma võimetest, oskavad ja julgevad küsida jõukohaseid ülesandeid ka tavatundides.

8

Kuidas?

9

Andekate toetamine õppekava osaks

Renzulli ja Reisi õppe rikastamise mudel (*Schoolwide Enrichment Model*)

Kolm taset:

- 1) Õpet rikastavad tegevused huvide ja võimete väljaselgitamiseks
 - *huviringid, õppekäigud, projektid, spetsialistide kaasamine jm*
- 2) Diferentseeritud õppe rikastamine ja spetsiifiliste oskuste ning huvide arendamisega seotud õppetegevused
 - *noppeõpe, tasemerühmad, ainevõistlustel osalemine, koorilaul jm*
- 3) Individuaalsed meetmed andekate õpilaste arengu toetamiseks
 - *klassikursuse vahele jätmine, Individuaalne õppekava jm*

(Renzulli & Reis, 1985)

10

Kommunikatsioon ja koostöö

- Koostöö kooli juhtkonna ja kolleegidega
 - *Asendused, tundide sisu ühtlustamine, ruumide jagamine jne*
 - *Vajalik rääkida klassides ennetavalt erinevatest huvidest ja võimetest (igal lapsel on mõni eriline võime!)*
- Lapsevanemate informeerimine
 - *Noppeõppe tutvustamine (õppekava)*
 - *Noppelaste valikukriteeriumid*
 - *Perioodi õpitulemuste eeltestimine, võimekustestid (nt HAST, CogAT, SAGES jt), õpetajate hinnangud (Renzulli skaala)*
 - *Rühma suurus*

11

Veel väljakutseid 2020/2021 õppeaastast

- Kohanemine viirusest tingitud piirangutega kontaktõppes
 - *Kontaktide vähendamine, piiratud tegetsemisvõimalused*
- Distsantsõpe
 - *Kas võimekas õppija vajab üldse eraldi tähelepanu?*
 - *Kuidas ja kas üldse teha noppeõpet distantsilt?*

12

Noppeõpe distantsõppes

- Võimekad õpilased on otstarbekas kordavatest/harjutavatest veebitundidest vabastada
- Veebitunnis kohalviibimise saab asendada iseseisva töö või noppetunnis osalemisega
- Noppetund veebitunnina 1. klasside õpilastele:
 - Kohtumised 2x nädalas, nädala jooksul iseseisv ülesannete lahendamine
 - Teistes veebitundides osalemine vabatahtlik, töövihiku ülesannete lahendamine vabatahtlik

13

Mida?

14

Ülesannete valik matemaatika noppetundi

- Noppetunnid võiks laiendada või süvendada õppekava (mitte ette õpetada).
- Kõrgema taseme mõtlemisoskust nõudvad ülesanded (arutlemine, hüpoteeside püstitamine, ideede sõnastamine, probleemide lahendamine, metakognitsioon)
- Ülesanded ei pea olema rasked, kuid peaks suunama uurima ja katsetama
 - Kontaktõppes käed-külge-ülesanded (inseneeria, mõõtmise, R69 tüüpi ülesanded)
 - Distsantsõppes tuleb arvestada, et kodus ei pruugi olla vajalikud vahendid kättesaadavad. Pigem nuputamine, probleemülesanded, mille lahendamiseks pole vaja spetsiifilisi vahendeid.

15

- Noppetundide sisu sõltub õppekavast, õppevormist, õpilaste huvidest, tasemest jpm.
- Kasulik on varuda erinevaid ülesandeid ja tegevusi ning nende sisu vastavalt vajadusele kohandada.
- Hästi sobivad:
 - Geomeetria ülesanded (ruumilised ülesanded, jooniste lugemine, kujundite suurendamine/vähendamine)
 - Päriselu probleemid (kell ja aeg, mõõtmised, raha, retseptid jne)
 - Arutlemine, analüüsimine, sünteesimine (Põhjenda, selgita miks, leia erinevaid lahendusviise, märka mustreid jne)
 - Tee ise ülesanne (nt arvujada), muuda ülesannet, arenda edasi (aga kui oleks...).
 - Enda töö hindamine, kaaslaste selgituste/tööde hindamine.

16

Näiteid praktikatest:

Dimitriadis, C. (2012a). How Are Schools in England Addressing the Needs of Mathematically Gifted Children in Primary Classrooms? A Review of Practice. *Gifted Child Quarterly*. 56(2). 59–76.

Lowe, H. & McCarthy, A. (2020). Making space for able learners. *Cognitive challenge: principles into practice*. NACE.

17

Väljavaated uuel õppeaastal

- Õppekava täiendamine ja andekate õpilaste toetamise muutmise oma kooli sees süsteemsemaks
- Noppeõppe edasi arendamine
 - Teame, et on noppeõpe distantsõppes on võimalik
 - Teame, et on valdkondi, kus noppeõpe ei pruugi olla parim valik
 - Keskendume matemaatika-alaselt võimekatele lastele noppeõppe pakumisele
 - Uuel õppeaastal nopime 1.-4. klassides
 - Püüame kaasata rohkem II ja III kooliastme õpetajaid ning kooliväliseid spetsialiste

18

Aitäh kuulamast!

19

Viited

Konksi, K. (2020). Pull-out-programm võimekate õpilaste toetamise meetmena 3. klasside matemaatikaringi näitel. Magistritöö. Tartu Ülikool. Külastatud: <https://dspace.ut.ee/handle/10062/68307>

Renzulli, J. S. & Reis, S. M. (1985). *The schoolwide enrichment model: A comprehensive plan for educational excellence*. Mansfield Center: Creative Learning Press. RenzulliLearning (s.a). Külastatud: <https://renzullilearning.com/>

20